

6.3 Festligt

OS var inte bara liktydigt med tävlingar. Det hände mycket annars, både på OS-anläggningarna och ute på stan. Sångarfest, nöjesfält och stora fester hörde till.

Det var en rad officiella fester och en del av dem anordnades av de kungliga. Den 6 juli hade kungen och drottningen en trädgårdsfest i Logården på Slottet och den 16 juli bjöd de in till middag. Kronprinsen bjöd in till två middagar på Slottet. Prins Wilhelm bjöd in till två fester.

Stockholm. Hasselbacken.

Tryck: Import. **Foto:** Okänd, kolorerat.

Kortet är stämplat 1909 så det är inga OS-festande på kortet.

Det var dock vid den här tiden fastställt att Stockholm skulle få OS 1912, vilket beslutades på IOK-kongressen i Berlin i maj 1909.

Hasselbacken var nöjespalatset nummer 1 under OS och där hölls åtta officiella fester plus att där var folk som roade sig i övrigt under hela sommaren.

Hasselbacken är i skrift känt från 1748 och än i dag är det restaurangverksamhet på platsen.

Stockholm, Grand Hotell m. m.

Stockholm Grand Hotell m.m.

Tryck: Okänt. **Foto:** Okänt men kolorerat omkring 1910.

En av de stora festerna under OS hölls i Grand Hotell och det var för hedersgäster och funktionärer.

Förströelser ansågs som en något viktigt under OS i Stockholm. Det tillsattes den 30 oktober 1911 en "Kommitté för Förströelse".

Kommittén arbetade med stadens dekorer, kommunikationer, lustresor, kvällsfestligheter med mera.

The Restaurant Operakällaren and Operaterassen.

Tryck: Import. Årtalet kan vara 1911 eller 1912. Kortet är stämplat med maskinstämpel för OS den 27 juni 1912.

Operakällaren var en av de mest besökta restaurangerna under OS.

Entréen till Skansen

Förlag: Granbergs Konstindustri-Aktiebolags Förlag, Stockholm. Skansen är ett friluftsmuseum som invigdes 1891 och som direkt blev en stor attraktion. Här arrangerades en av de två riktigt stora festerna under OS. Den samlade 4.000 funktionärer och hedersgäster. Vykortet är ett av dem som 1911 övertrycktes med reklam för spelen.

Båt i Stockholm

Tryck och foto: Okänt. Lustresor med ångbåt hörde till förströelser under OS. På andra sidan berättar den som skriver att hon var på en tvådagarsresa och att en av dem som var med på båten var OS-presidenten Pierre de Coubertins hustru Marie.

Det svenska stafettlaget 400 m. 2:dra pris. Persson, Möller, Luther, Lindberg (115).
Thure Persson (1892–1956). På 100 meter och 200 meter blev han utslagen i försöken.
Ivan Möller (1884–1972). Han blev utslagen i semifinalerna på både 100 och 200 meter.
Karl August "Charles" Luther (1885–1962) deltog även på 100 och 200 meter men blev utslagen i semifinalerna.
Knut "Knatten" Lindberg (1882–1961) var i semifinal på både 100 och 200 meter.

7 OS-tävlingarna

7.1 Allmän idrott

7.1.A 100 m – 1.500 m

Sverige lyckades mycket bra i allmän idrott, som var dåtidens namn på fri idrott.

Guld: Terränglöpning lag, Hugo Wieslander, Gustav Lindblom och Erik Lemming.

Silver: Herrlaget 3.000 m; herrlaget 4 x 100 m, Hjalmar Andersson, Charles Lomberg och Georg Åberg.

Brons: John Eke, Gustaf Holmér, Emil Magnusson, Georg Åberg, Bertil G:son Uggla och Erik Almlöf.

Löpning 800 m. Holden, U.S.A. längst till höger med Björn bakom (85).

Evert Björn (1888–1974) tog sig vidare från försöksheaten, men slogs ut i en av semifinalerna.
Evert Björn deltog även upp på 1 500 meter där gick han till final. Han hamnade där på delad nionde plats.

K. Lindberg, pristagare i 100-meterslöpningen.

Tryck: Okänt. **Foto:** Okänt 1912.

Elektrisk tidtagning och målfoto var två nyheter i samband med spelen i Stockholm. Knut Lindberg, Sverige, vinner här ett lopp före OS över 100 meter med den nya apparaturen som syns till höger.
Knut "Knatten" Lindberg var en av de främsta svenska idrottarna. Han deltog vid OS 1906, 1908 och 1912 med två silver totalt. Han hade ett tag världsrekordet på 100 meter. Han var även en framstående fotbollsspelare.

ERNIE HJERTBERG. De svenska idrottsmännens tränare (1).

Från USA engagerades den svenskfödde friidrottstränaren Ernie Hjertberg. Han hade rykte om sig att vara USA:s främste friidrottstränare och han infriade förväntningarna.

István Jankovich – klassiskt idrottsögonblick.

Tryck: Omkring 1915.

István Jankovich vann uttagningen till OS 1912 och han var en av Ungerns stora idrottsmän vid den här tiden. Han deltog i OS 100 meter men blev utan medalj.

Totalt vann Ungern under OS tre guldmedaljer, två silvermedaljer och tre bronsmedaljer. Bäst lyckades man i fäktning.

Totalt hade Ungern 121 deltagare vid OS.

Jean Bouin. Tryck: Ljustryck omkring 1911. **Förlag:** C.M. Paris. Jean Bouin (1888–1914) blev olympisk silvermedaljör, knappt slagen av segraren Kolehmainen. Jean var en av de främsta idrottsmännen i Frankrike vid denna tid och hade även flera världsrekord. Han stupade i första världskriget.

Hannes Kolehmainen. Tryck: Ljustryck omkring 1915. **Förlag:** Okänt. Kolehmainen hyllades i hemlandet Finland med detta vykort.

7.1.B 3.000 m och långdistans

USA vann som väntat nästan hälften av alla guldmedaljer men den svenska satsningen gav flera medaljer.

En av de mest uppmärksammade svenskarna var Sigge Jacobsson.

Så här skriver Christian Lindstedt om Sigge i den idrottshistoriska boken *Mellan heroism och idioti* som kom ut 2005: Tre år före OS var han 26 år gammal, stadgad och gift, helt utan idrottsligt förflutet och knappast en person som förväntades inleda en karriär som löpare.

Men redan från första början fick hans framgångar något av en saga över sig. I sitt första lopp på distansen blev han svensk mästare i juni 1910.

Hans ordinära bakgrund var en stor tillgång, men det skulle sedermera visa sig att han var minst sagt ovanlig. Siggas löparkarriär kännetecknades av en samvetslös energi, långt driven perfektionism, sinnrikhet och inte minst en närmast arrogant individualism. Eftersom Jacobssons tycktes visa att vem som helst kunde bli en hyllad idrottsstjärna blev han snabbt publikens favorit.

Emil Norlander skaldade så här i en kuplett efter OS:

*A, Sigge-Sigge Jacobsson
fick tji, fick tji på maraton
för vägarna var långa dom
och skorna dom var trånga dom
han sprang, han sprang så svetten rann
men han blev bara sjätte man.*

Sigge Jacobsson tog kritiken hårt. Han blev arbetslös och slutade med löpningen en kort tid efter OS.

Sverige och Tyskland starta i laglöpningen 3.000 m (181).

Det var manfall i försöksheaten. Ryssland uteblev i heatet med Sverige och Tyskland. I lagtävlingen över 3.000 meter blev det USA, Sverige och Storbritannien i finalen och det blev också den ordningen i prislstan.

Stockholm. 1:sta pristagaren i Marathonloppet, Mc. Arthur.

Tryck: Ljustryck. **Förlag:** Svenska Litografiska AB, Stockholm.

Sydafrikanen springer strax in på Stadion. Han tänker nog inte att det finns en brevlåda på väggen alldeles till höger om den läsande mannen, som inte verkar bry sig om vad som händer intill.

Sigge Jakobsson, bäste européen i Marathonloppet (210).

Sigge blev sexa och det var en stor misräkning för många. Då som nu ställdes det stora krav på de svenska deltagarna.

7.1.C Hopp

Sverige noterade stora framgångar i friidrotten och inte minst i hoppen. Georg Åberg tog brons i längdhopp och Bertil Uggla detsamma i stavhopp. I stående längdhopp blev Gustaf Malmsten fyra. Ännu bättre gick det i tresteg där Sverige lade beslag på alla medaljerna genom Gustaf Lindblom, Georg Åberg och Eric Almlöf.

G. Åberg, tredje pris i längdhopp. (175)

Georg Åberg (1893–1946). Han var förste svensk över sju meter i längd.

B. Uggla i stavhopp (167).

Bertil Gustavsson Uggla (1890–1945) tog 380 centimeter vid OS i Stockholm.

Die grossen olympischen Wettkämpfe in Stockholm.

Tryck: Carl Ulrich & Co nr 651. Årtalet bör vara före 1/10 1918 då det anges att det behövs 3 pfenning i trycksaksporto för att skicka vykortet. Portot för trycksak var 3 penning och gällde 1/1-1875 till och med 30/9 1918.

Hans Lische deltog i finalen i höjdhopp. USA hade sex man med bland de sju främsta. Silvret gick till tyske Hans Lische på 191, två centimeter efter segraren.

G. Lindblom, segraren i trestegshopp (219).

Gustaf "Topsy" Lindblom (1891–1960) kom att bli en rikskändis och inte bara för att han tog guld i tresteg. Han kom att bli "Topsy" med hela svenska folket sedan han en gång i Norrköping deltagit i jakten på en förrymd cirkus-elefant som hette just Topsy.

Civilt var han redaktionschef för Idrottsbladet 1915–34, sekreterare i Svenska Boxningsförbundet 1921–1929 och 1932–35, manager för boxaren Olle Tandberg 1940 och vd för danspalatset National, Nalen, 1934–1960.

Det var nog mest för Nalen som han blev känd av gemene man.

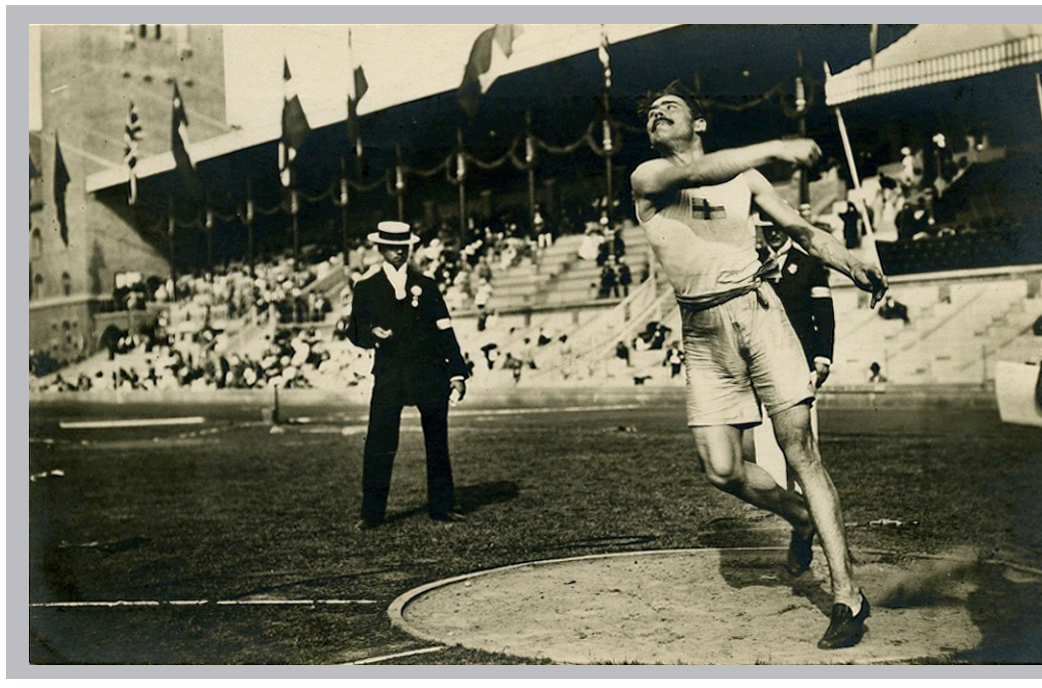
Malmsten i stående längdhopp (102).

Gustaf Malmsten (1889–1976) blev fyra på 320 centimeter och det var åtta centimeter från bronset.

Femkamp. H. Wieslander kastar diskus (94).

Hugo Wieslander (1889–1976) blev sexa i femkampen. I tiokampen vann han sedan Jim Thorpe blivit diskvalificerad.

E. Magnusson, tredje i diskuskastning (209).

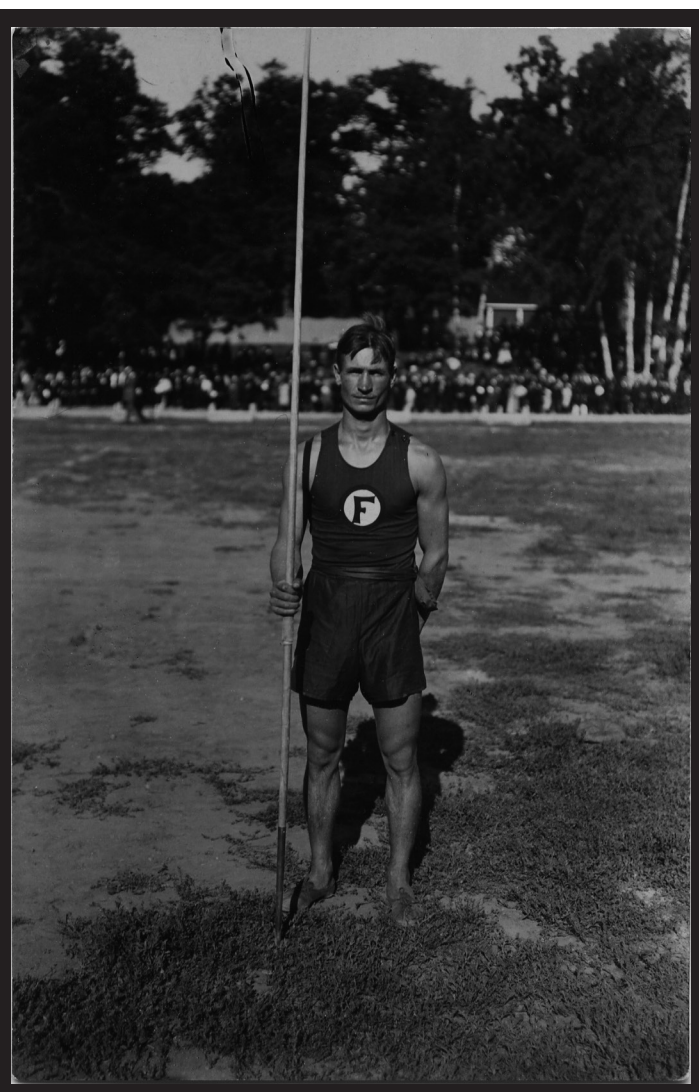
Emil Magnusson (1887–1933) var Sveriges främste diskuskastare vid hemma-OS.

Eric Lemming.

Tryck: Ljustryck. **Foto:** Okänd

Fotot togs utanför OS kanske något år före eller efter 1912. Eric Lemming är en av Sveriges framgångsrikaste idrottare genom tiderna och tog fyra OS-guld åren 1906–1912.

William Krigsman.

Tryck: Ljustryck.

William Krigsman skrev det här kortet och det är han själv på bilden, troligen på Östermalms IP. Han deltog i OS med en 13:e plats som bästa placering. Han gjorde sig senare känd som ledare.

7.1.D Kast och dragkamp

Amerikanen Jim Thorpe var den mest omskrivne i OS, dubbla guld i femkamp och tiokamp. Vår svenske Hugo Wieslander blev sexa respektive tvåa och fick guldmedaljen när Jim Thorpe efter spelen diskvalificerades. Hugo vägrade dock att ta emot guldmedaljen.

Erik Lemming var en av våra mest omskrivna OS-deltagare och en framgångsrik sådan. Dragkampslaget blev också omskrivet med guld. För motståndet i finalen stod Storbritannien.

I diskus blev det svenskt brons genom Emil Magnusson. I kula blev det ingen svensk medalj.

A. Taipale.

Tryck: Ljustryck. **Förlag:** F. Geitel, Turku (Åbo).

Armas Taipale från Finland vann diskus och deltog även i kommande OS 1920 och 1924. I mitten trean Duncan och till höger tvåan Byrd, båda USA.

Det svenska dragkampslaget, första pris (109).

De åtta svenska guldmedaljörerna: Erik Victor Larsson, Herbert Lindström, Erik Algot Fredriksson, Carl Jonsson, Johan Edman, August Gustafsson, Arvid Andersson och Adolf Bergman.

Olympiska spelen i Stockholm 1912.

Tryck: Boktryck. **Foto/förlag:** Gymnastikföreningen i Helsingfors, Finland.

Det står på kortet att det är fotograferat vid OS, dock inte under själva tävlingarna.

Svenska kvinnliga gymnasterna (66).

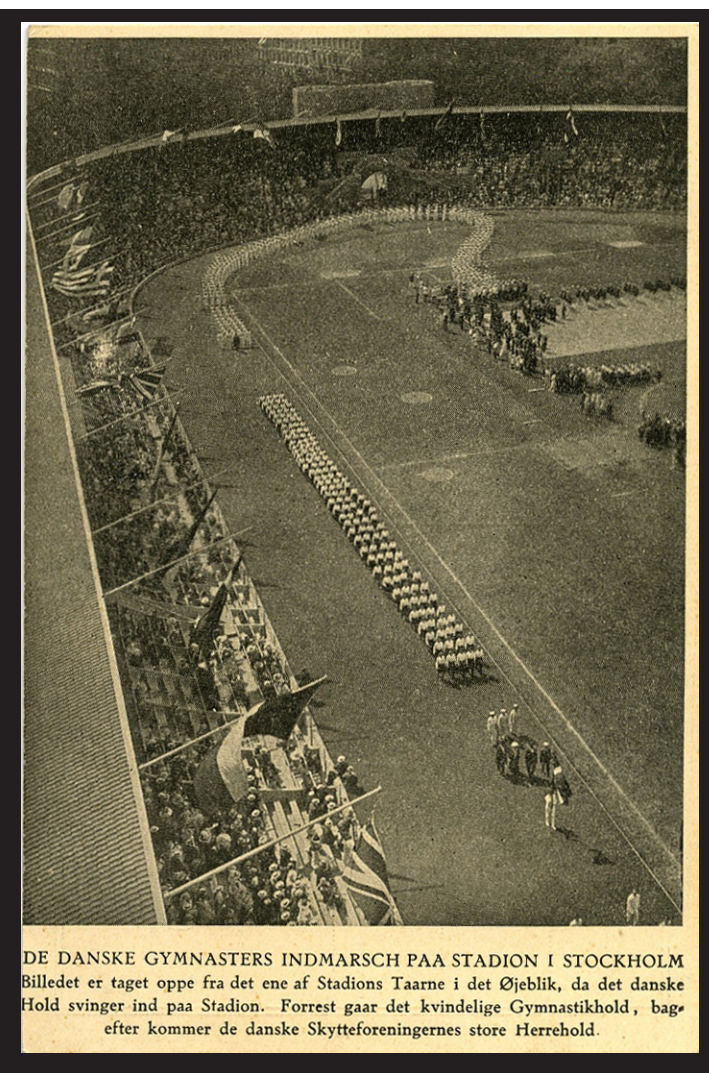
Sverige tog ett guld i gymnastik men det var på herrsidan. Damer fick inte tävla i gymnastik.

Däremot var det uppvisning även för damer.

De ryska gymnasterna i Stadion (163).

Ryssland hade fyra deltagare i gymnastik men de fick resa hem utan medaljer.

DE DANSKE GYMNASTERS INDMARSCH PAA STADION I STOCKHOLM.

Tryck: Boktryck.

Ett danskt kort från OS 1912.

7.2 Gymnastik

Sverige hade 56 deltagare i gymnastiken och herrlaget i artistisk gymnastik tog guld.

Olympiska Spelen 1912 i Stockholm kom att spela en mycket stor roll för utvecklingen inom svenskt idrottsliv i sin helhet och inte minst inom gymnastikrörelsen. Utöver gymnastiktävlingarna gavs där också två svenska uppvisningar: En manlig med 250 gymnaster och en kvinnlig med 48. Dessutom visade också Danmark och Finland varsin epokgörande uppvisning ledda av Niels Buckh respektive Elli Björkstén.

Stockholmsgymnaster fra Ribe amt till övelse i Esbjerg den 20-4-1912.

Tryck: Ljustryck. **Foto:** Okänt.

Danska gymnaster samlade inför deltagandet vid OS i Stockholm

Aalborg Amt. De olympiske Lege 1912.

Tryck: Ljustryck. **Förlag:** V Overgaard, Skørping.

Danska gymnaster vid OS 1912. Danmark tog ett silver och ett brons i gymnastik.

Grefve C. Bonde, segrare i prisridning (250).
Carl Bonde ingick även i det svenska lag som tog silver vid OS i Amsterdam 1928.

Löjtnant von Blixen-Finecke, segrare i steeple chase (240).
Hans von Blixen-Finecke S:r (1886–1917) blev trea i dressyr – uppgiften på kortet stämmer inte – med hästen Maggie.

Det segrande svenska laget i prishoppning (270).
Gustaf Kilman (1882–1946), Gustaf Lewenhaupt (1879–1962), Hans von Rosen (1888–1952) och Fredrik Rosencrantz (1879–1957) tog OS-guldet.

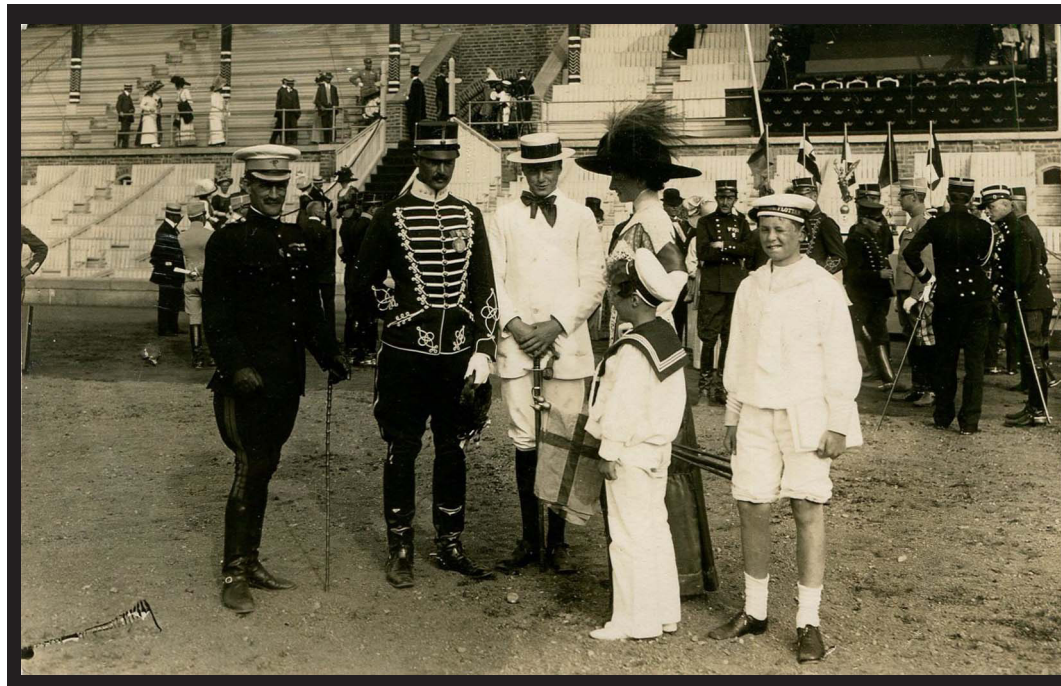
7.3 Hästtävlingar

Hästsporten gjorde premiär på OS 1900 men var sedan borta fram till OS i Stockholm. Vid IOK-kongressen i Aten år 1906 väckte svenske representanten greve von Rosen förslaget om hästtävlingar vid OS. Det var ljust intresse med tanke på kostnaderna men han lyckades övertyga ordförande baron Pierre de Coubertin.

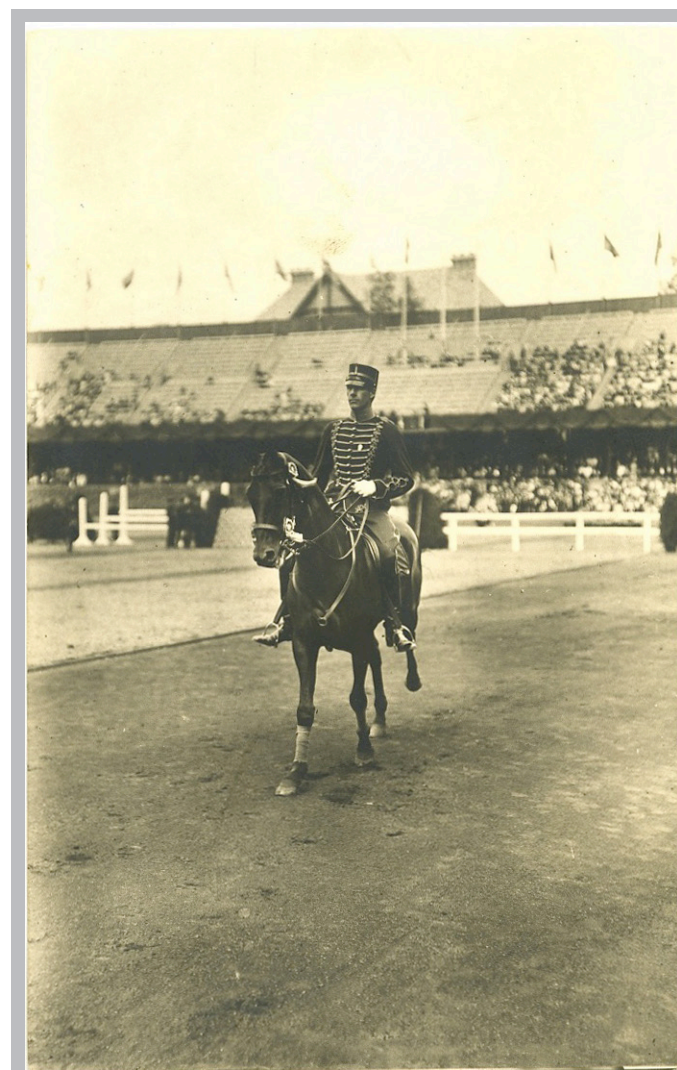
Sverige fick i uppdrag att till kongressen i Haag 1907 komma med förslag på hur hästtävlingar skulle kunna arrangeras. Detta gjordes och meningen var att det skulle ha blivit hästtävlingar vid OS 1908 men dessa kom att ställas in. I Berlin 1909 lade svenskarna fram ett program för OS i Stockholm och här fanns hästtävlingar med.

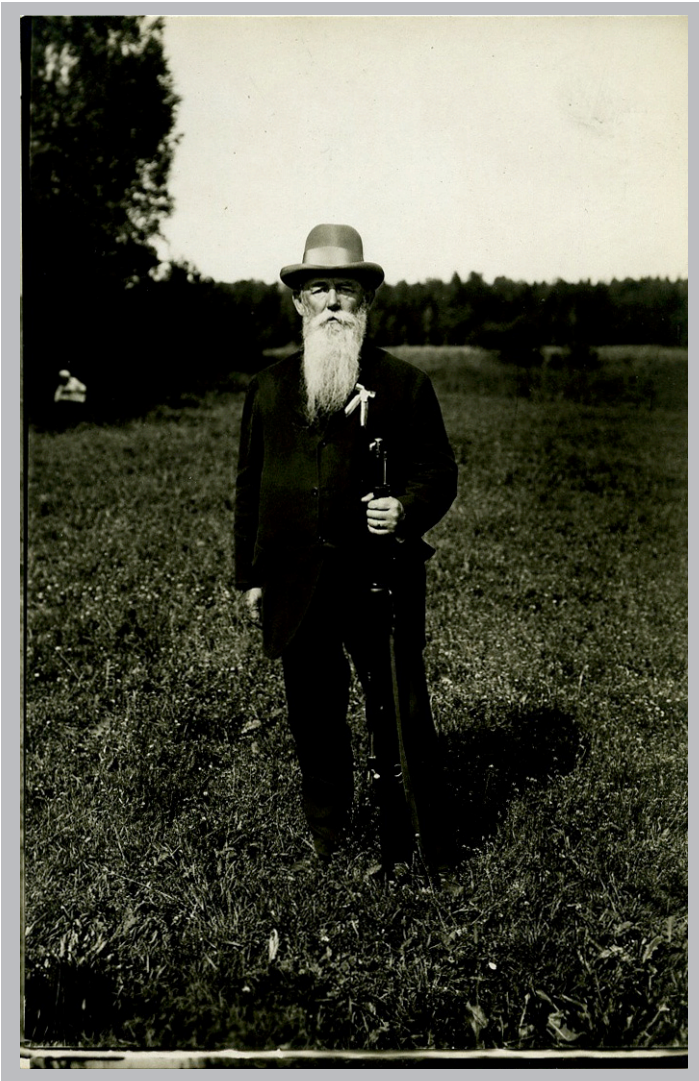
Från OS i hoppning.
Tryck: Ljustryck. **Foto:** Oscar Ellquist.
En av de svenska deltagarna.

I Stadion. Tryck: Ljustryck. **Foto och förlag:** Okänt.
Deltagare i hästtävlingarna med flera i samspråk, strax nedanför kungliga läktaren. Det är oklart vilka de tävlande är.

Löjtnant A. Nordlander, segrare i "Military" (248).
Axel Nordlander (1879–1962) vann fälttävlan individuellt och i lag. Hästen hette Lady Artist.

Skytteveteranen Kamrer Swahn (43).

Så skäggpryde Oscar Swahn deltog i hjortsskytte i tre OS: 1908, 1912 och 1920. Totalt tog han under sin olympiska karriär 3 guld, 1 silver och 2 brons.

Svenske hjortsskytten Oscar Swahn blev den dittills äldste OS-guldmedaljören (64 år, 257 dagar) genom lagguldet på löpande hjort.

Oscar Swahn är en legendarisk svensk idrottsman som tävlade i OS till det att han var drygt 72 år. Han var även uttagen till OS 1924 som 76-åring men tvingades lämna återbud på grund av sjukdom.

Sonen Alfred Swahn, blev ännu mer framgångsrik än fadern och tog mellan 1908 och 1924 totalt nio medaljer – 3 guld, 3 silver och 3 brons. Även hans medaljer kom i olika former av hjortsskytte.

7.4 Skytte

För svenskt vidkommande blev skyttet en stor succé.

Till slut stod det klart vilka svenskar som skulle få ta upp kampen under OS. Före tävlingarna hade skjutbanorna vid Stora Skuggan varit tillgängliga för träningsskjutning och likaså skjutbanorna vid Kaknäs den 25–28 juni. Här var det skjutning från morgon till kväll.

Svenska skyttelaget. Skjutning med armégevär (3).

Det blev guld i det svenska laget med fritt gevär: Carl Björkman (1869–1960), Erik Blomqvist (1879–1956), Mauritz Eriksson (1888–1947), Hugo Johansson (1887–1977), Gustav Adolf Jonsson (1879–1949) och Bernhard Larsson (1879–1947). Det är oklart vem den sjunde mannen är.

Tretton av OS-grenarna avgjordes vid Kaknäs. Programmet omfattade armégevär, frigevär, miniatyrgevär samt pistol eller revolver. Längsta avståndet var med armégevär då man sköt på 600 meters håll. Pistolskyttet var på 50 meter och det så kallade duellsskyttet på 30 meter. Vid duellsskyttet sköt man mot ett vridmål som föreställde en militärklädd person i helfigur. Målet syn-tes i tre sekunder, då skytten avlossade sitt skott. Därefter var målet borta i sju sekunder och kom tillbaka. Fem skott sköts. Grenen finns kvar i dag, men kallas snabbpistol och skjuts mot en icke människoliknande tavla.

Medaljfordelningen i skytte

	Guld	Silver	Brons	Poäng
Sverige	7	6	4	37
USA	7	4	3	32
Storbritannien	1	4	4	15
Frankrike	2	-	-	6
Danmark	-	1	2	4
Ungern	1	-	-	3
Norge	-	1	1	3
Tyskland	-	1	1	3
Ryssland	-	1	1	3
Finland	-	-	2	2

Hrr Lundeberg, Toivonen och Alf Swahn, 2:a, 3:e 1:a pristagare i skjutning på löpande hjort (44).

Medaljörerna från vänster: Åke Lundeberg (1888–1939), Nestori Toivonen (1865–1927) var från Finland och Alf Swahn (1879–1931).

Från skyttetävlingarna vid Kaknäs – vid lunchen (18).

Kaknäs på Gärdet var plats för flera av skyttetävlingarna och det blev tydligen en hel del samvaro.